

Onderwijs en vorming

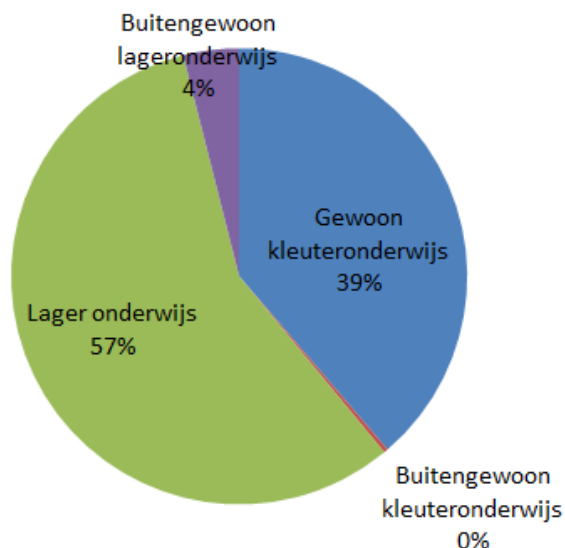
Samenvatting

- ✿ 73.609 leerlingen (2012)
 - ✿ 16.981 kleuters
 - ✿ 26.537 kinderen in het lager onderwijs
 - ✿ 30.091 studenten secundair onderwijs
- ✿ Veel TSO en BSO leerlingen
 - ✿ maar het aantal daalt
 - ✿ Kempen bovengemiddeld in Vlaanderen
- ✿ Weinig schoolse vertraging
 - ✿ aandeel daalt, behalve in het ASO en BSO
- ✿ Hoog diploma = goede tewerkstellingskansen
 - ✿ veel werklozen met BSO 2^e graad diploma, maar zij hadden vaak wel werkervaring
 - ✿ werkzoekende met masterdiploma hebben in verhouding weinig werkervaring op gedaan
- ✿ Levenslang leren in functie van een sterke loopbaan
 - ✿ 15% opleidingsdeelname bij volwassen nog lang niet in zicht
 - ✿ 4.000 VDAB cursisten
 - ✿ 9.158 aanvragen voor opleidingscheques

1 73.609 leerlingen

Bijna 17.000 kleuters, ca. 27.000 lagere schoolkinderen en 30.000 studenten secundair onderwijs bevolkten in 2012 de Kempense scholen. Deze leerlingen zijn niet noodzakelijk allemaal inwoners van de Kempen, maar de data geven toch een goed beeld van de Kempense leerlingen.

In het basisonderwijs (kleuter- en lager) gaan de meeste leerlingen naar een reguliere lager school of kleuterschool. In 2012 gingen 129 kleutertjes in de Kempen naar het buitengewoon kleuteronderwijs, en 1.720 leerlingen naar een buitengewone lagere school.

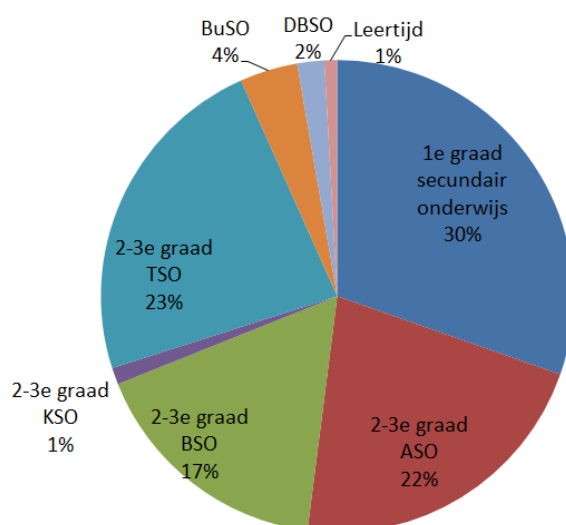
Figuur 1: aandeel leerlingen basisonderwijs (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

Deze cijfers, op basis van de meest actueel beschikbare data, maken deel uit van het Streekpact 2013-2018. Het Streekpact kan u consulteren op www.resockempen.be.

2 TSO en BSO populaire studiegebieden

9.137 studenten zaten in 2012 in de eerste graad secundair onderwijs. In de 2^e of 3^e graad volgden 6.516 leerlingen algemeen secundair onderwijs (ASO), 5.090 volgden beroepssecundair onderwijs (BSO), 344 volgden kunstsecundair onderwijs (KSO) en 6.996 studenten volgden technisch secundair onderwijs (TSO) in een Kempense school. In het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO) telde onze regio in 2012 1.720 leerlingen. Wat het deeltijds onderwijs betreft namen 554 studenten deel aan het deeltijds beroeps secundair onderwijs (DBSO) en 264 aan de leertijd.

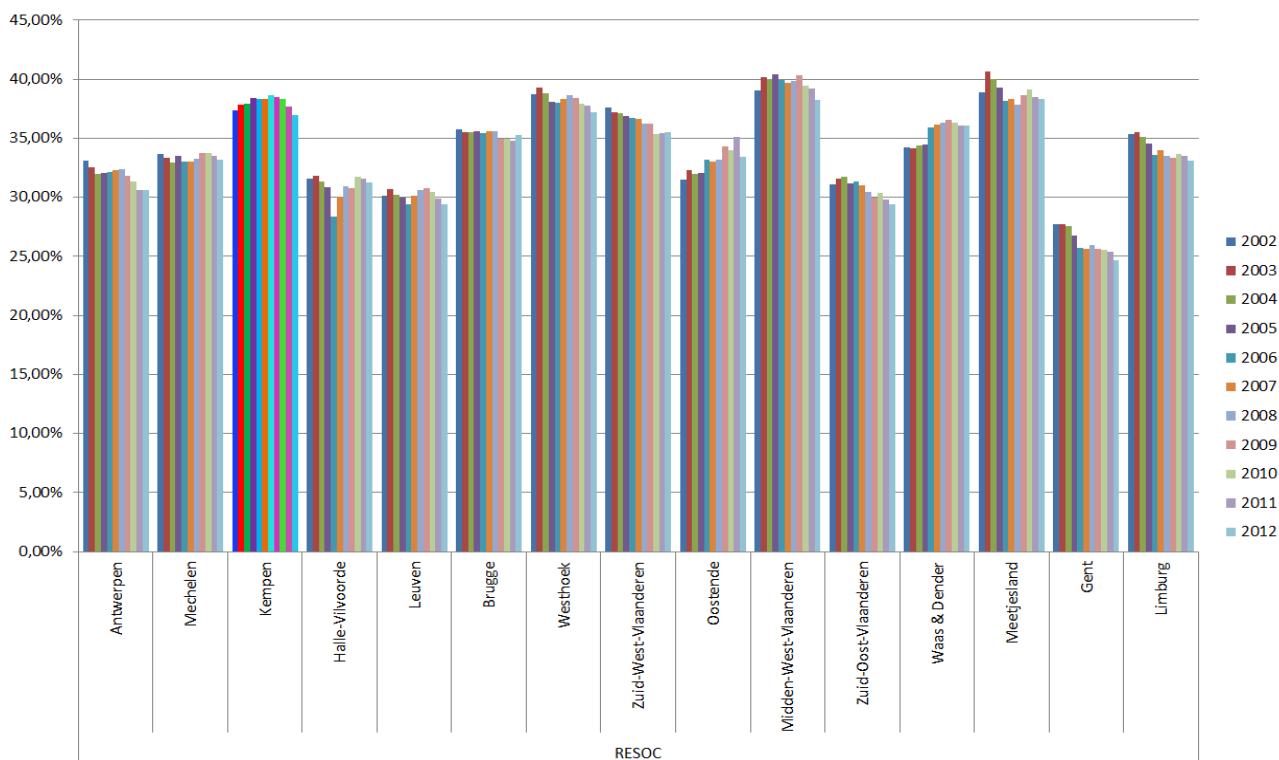
Figuur 2: Aandeel leerlingen secundair onderwijs, 2012 (bron: Lokale statistieken en ROP Leren en Werken Kempen – verwerking RESOC Kempen)

Binnen de tweede en derde graad secundair onderwijs zijn de afdelingen van het technisch secundair onderwijs (TSO) de grootsten in onze regio. Hierin verschilt onze regio van andere RESOC gebieden. Enkel in RESOC Meetjesland, Midden-West-Vlaanderen en RESOC Westhoek waren in 2012 in de 2^e en 3^e graad secundair onderwijs hogere aandelen leerlingen in het TSO. Als we naar de evolutie van de laatste tien jaar kijken, dan zien we in vrijwel ieder RESOC gebied een afname van het aandeel leerlingen in het TSO. Ook in de Kempen is er sinds 2008 een daling van het leerlingenaantal in de 2^e en 3^e graad TSO. In 2008 ging het nog om 7.769 studenten in 2012 om 6.996 leerlingen.

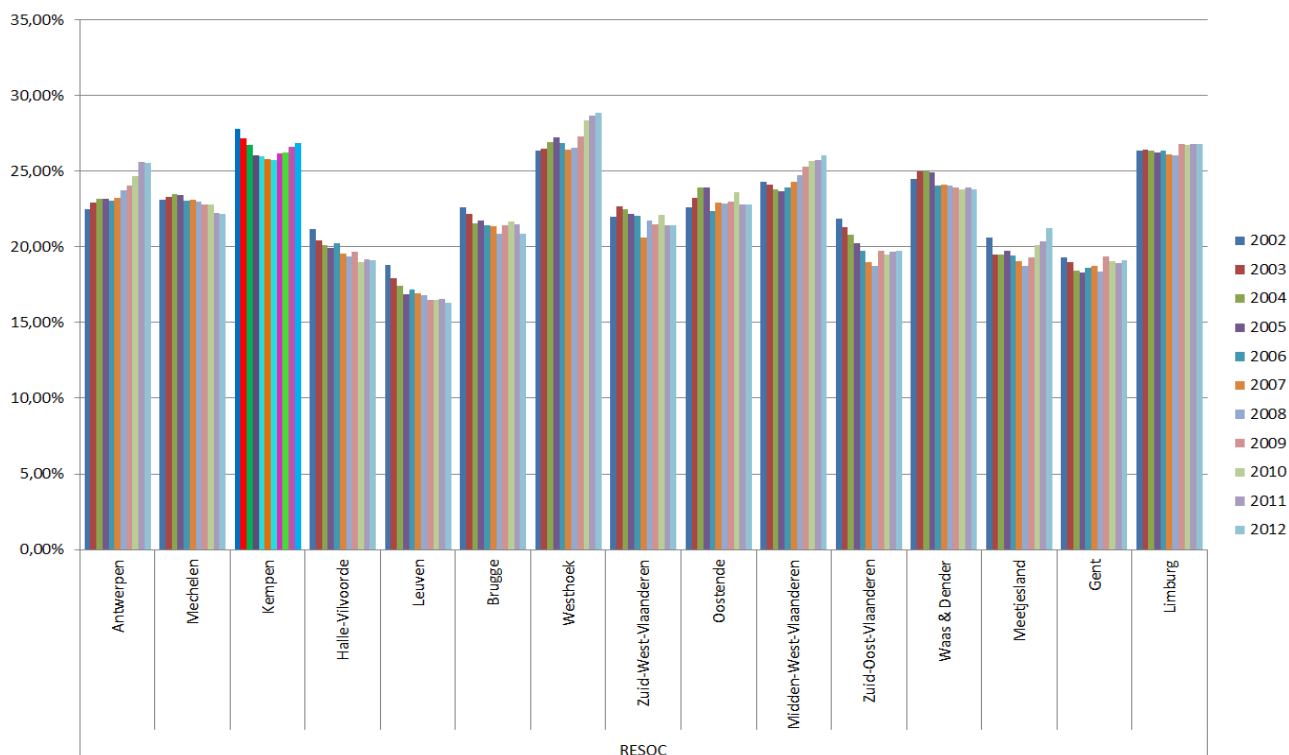
Ook in de 2^e en 3de graad beroepssecundair onderwijs is het leerlingenaandeel in de Kempen zeer hoog, ten aanzien van andere RESOC's. Enkel RESOC Westhoek heeft een groter aandeel (zie figuur 4). Hier zien we een sinds 2010 een toename van het aandeel. Maar in absolute aantallen is er geen toename waar te nemen de laatste jaren.

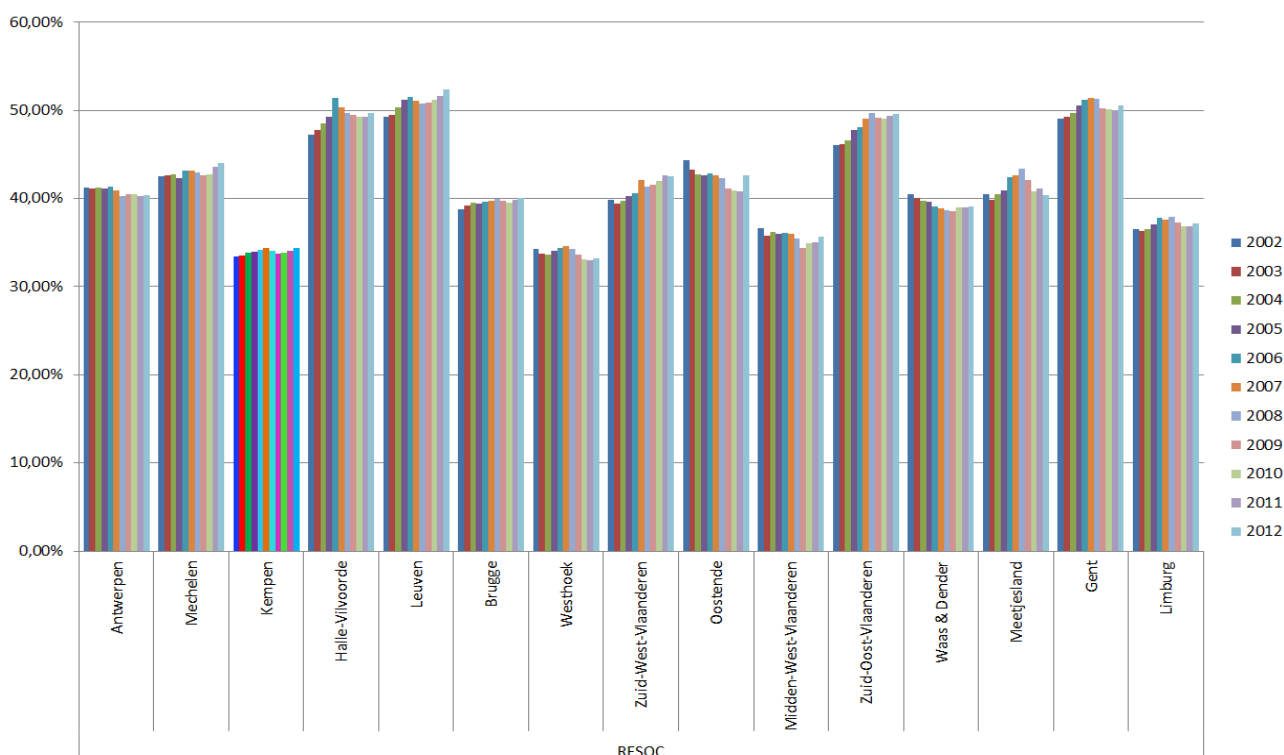
Enkel RESOC Westhoek kent een lager aandeel ASO leerlingen in de tweede en derde graad secundair onderwijs dan RESOC Kempen. In absolute aantallen zien we sinds 2008 een lichte afname van het aantal ASO leerlingen in de 2^e en 3^e graad van de Kempense scholen. In 2008 waren het nog 6.856 leerlingen in 2012 6.516.

Figuur 3: Aandeel TSO in 2^e en 3^e graad secundair onderwijs (ASO-BSO-KSO-TSO) per RESOC, 2002-2012 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

Figuur 4: Aandeel BSO in 2^e en 3^e graad secundair onderwijs (ASO-BSO-KSO-TSO) per RESOC, 2002-2012 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

Figuur 5: Aandeel ASO in 2^e en 3^e graad secundair onderwijs (ASO-BSO-KSO-TSO) per RESOC, 2002-2012 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

3 Relatief weinig schoolse vertraging

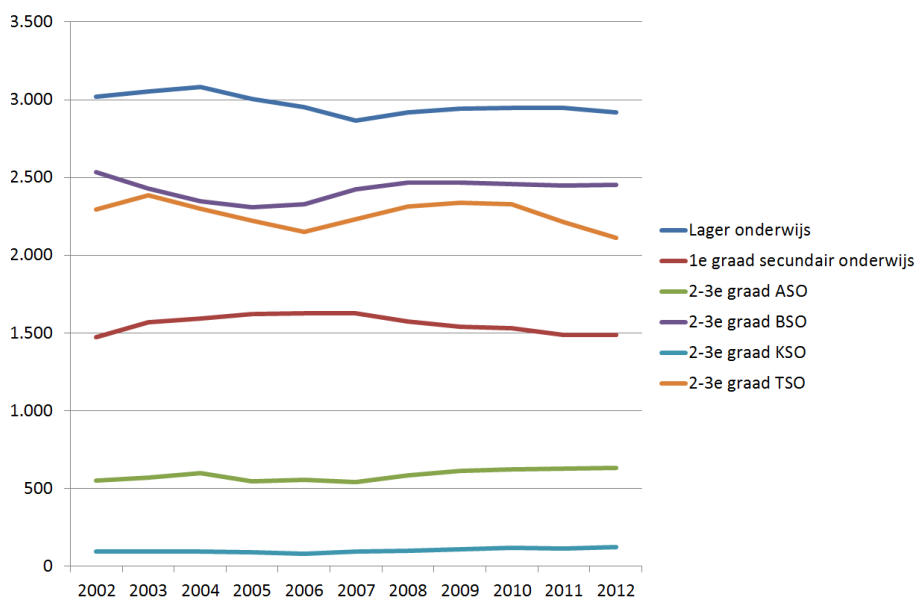
In 2012 waren er 11.740 leerlingen in het Kempense basis- of secundair onderwijs (zonder DBSO) die één of meerdere jaren vertraging hebben opgelopen in hun schoolloopbaan. Schoolse vertraging wordt berekend op basis van een vergelijking tussen het leerjaar waarin de leerling is ingeschreven en het leerjaar waarin de leerling op grond van zijn geboortjaar en bij normale studievordering zou ingeschreven moeten zijn. Schoolse vertraging kan het gevolg zijn van zittenblijven, maar evengoed van ziekte, of andere redenen.

Opvallend is dat, in absolute aantallen, vooral in het lager onderwijs in de Kempense scholen veel leerlingen schoolse vertraging hebben (zie figuur 6). Toch doet de Kempen het op dat vlak goed. Niet alleen daalt het aantal leerlingen met schoolse vertraging in het lager onderwijs. In 2012 heeft 11,76% van de Kempense leerlingen in het lager onderwijs schoolse vertraging. Hiermee scoort de Kempen zeer goed in vergelijking met de andere RESOC's, enkel RESOC Leuven doet beter. In Vlaanderen is het gemiddelde 15,40%.

Kijken we naar de evolutie van de laatste tien jaar dan valt de daling bij de schoolse vertraging in de 1^e graad secundair onderwijs en in de 2^e en 3^e graad TSO op. Deze dalingen zijn vooral te wijten aan een daling van de leerlingen aantallen. Het aandeel leerlingen van de eerste graad dat schoolse vertraging heeft, is met 16,27% op een zelfde niveau als de laatste tien jaren. Ook bij de TSO leerlingen met schoolse vertraging zien we geen daling in de aandelen. In 2012 was 30% van de leerlingen 2^e en 3^e graad TSO een leerling met schoolse vertraging.

In het beroepssecundair onderwijs is het aantal stabiel gebleven, maar het aandeel van de leerlingen met schoolse vertraging neemt wel zachtjes toe. Met 48,21% van de leerlingen in de 2^e en 3^e graad BSO die schoolse vertraging hebben groeit de groep naar bijna de helft. Toch moeten we – hoe raar ook – zeggen dat RESOC Kempen het hier goed doet. Enkel RESOC West-Vlaanderen heeft een lager aandeel leerlingen met schoolse achterstand in de twee laatste graden BSO. In Vlaanderen is het aandeel leerlingen in de tweede en derde graad BSO met schoolse vertraging in 2012 60,37%.

In de tweede en derde graad van het ASO neemt het aantal leerlingen met schoolse vertraging toe. Hier is RESOC Kempen niet bij de top drie van de 'RESOC klas', maar we doen het met 9,75% nog wel beter dan Vlaanderen, waar gemiddeld 12,04% van de leerlingen in de 2^e en 3^e graad ASO te maken heeft met schoolse vertraging.

Figuur 6: Evolutie aantal leerlingen met schoolse achterstand in de Kempen, 2002-2012 (bron: Lokale statistieken – verwerking RESOC Kempen)

4 Hoe hoger het onderwijsdiploma, hoe beter de aansluiting school-werk

Het is een open deur intrappen. Maar de schoolverlatersstudie van VDAB¹ bewijst nogmaals dat een diploma er nog steeds toe doet om een plaats te veroveren op de arbeidsmarkt. Van 4.865 Kempense schoolverlaters werd op 30 juni 2011 gekeken welk hun hoogst behaalde diploma was en hoe zij een jaar later op de arbeidsmarkt stonden. Waren ze één jaar later werkloos en zo ja, hebben ze werkervaring opgedaan in dat jaar?

De groep Kempense schoolverlaters met als hoogste studieniveau 2e graad BSO hadden de meeste moeilijkheden om aan de slag te gaan, 28,1% van hen was een jaar later nog werkzoekend. Maar de meesten hebben wel werkervaring op gedaan. 'Slechts' 5,5% van deze groep had geen werkervaring. Ook bij de schoolverlaters uit het deeltijds beroeps secundair onderwijs, de 2^e graad TSO en 3^e graad KSO is meer dan 1/5de na een jaar nog werkzoekend.

Kempenaren die als hoogste studieniveau academische bachelor hebben, hebben in verhouding na een jaar het minst werkervaring opgedaan. 12,2% van hen was na een jaar nog werkzoekend en 10,2% had nog geen enkele werkervaring opgedaan in dat jaar. Maar zoals u in figuur 7 kunt zien is hun aantal gering.

Veruit de meeste Kempense schoolverlaters verlaten de schoolbanken met een diploma van professionele bachelor op zak. De vijf populairste studiegebieden zijn:

- ✿ Handelswetenschappen en bedrijfskunde – 354 schoolverlaters
- ✿ Onderwijs – 313 schoolverlaters
- ✿ Gezondheidszorg – 204 schoolverlaters
- ✿ Industriële wetenschappen en technologie – 145 schoolverlaters
- ✿ Sociaal-agogisch werk – 143 schoolverlaters

Daarna volgen de afgestudeerde in de derde en vierde graad van het beroepssecundair onderwijs. De vijf meest gevolgde studiegebieden in het schooljaar 2010-2011 zijn:

- ✿ Personenzorg – 224 schoolverlaters
- ✿ Mechanica – Elektriciteit – 127 schoolverlaters
- ✿ Handel – 125 schoolverlaters
- ✿ Geen studiegebied – 105 schoolverlaters
- ✿ Hout – 99 schoolverlaters

Bij de masteropleidingen zijn de meeste Kempense afgestudeerden in juni 2011 in volgende studiegebieden:

- ✿ Economische en toegepaste economische wetenschappen – 113 schoolverlaters
- ✿ Industriële wetenschappen en technologie – 103 schoolverlaters
- ✿ Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen – 66 schoolverlaters
- ✿ Politieke en sociale wetenschappen – 65 schoolverlaters
- ✿ Handelswetenschappen en bedrijfskunde – 48 schoolverlaters

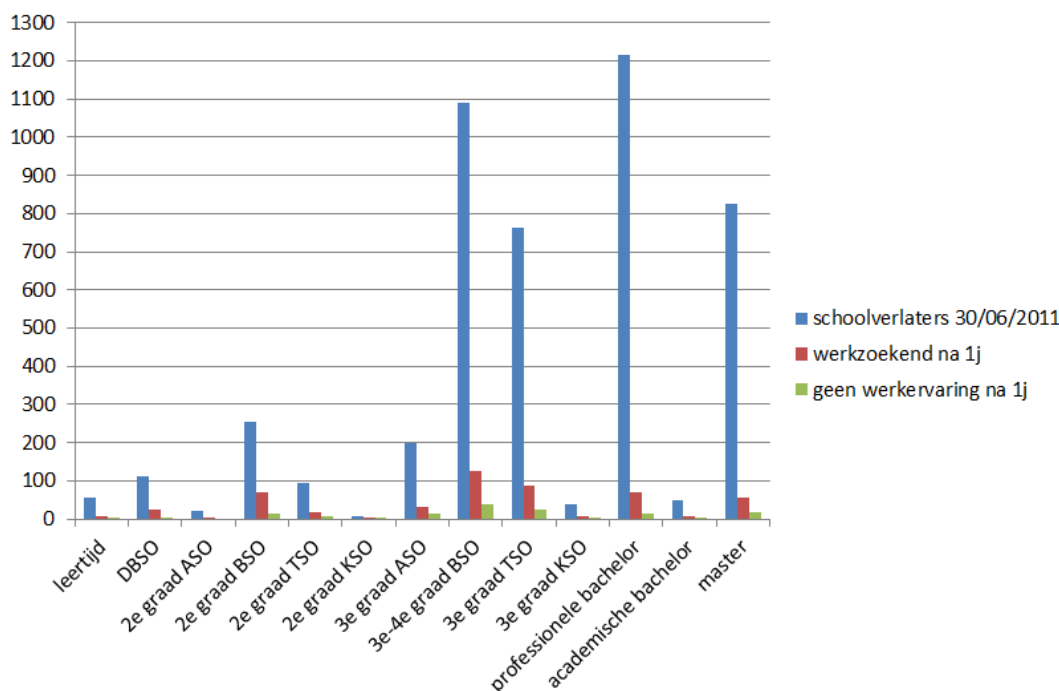
De derde graad TSO levert bij volgende studiegebieden de meeste schoolverlaters na het schooljaar 2010-2011:

- ✿ Personenzorg – 194 schoolverlaters
- ✿ Mechanica – Elektriciteit – 144 schoolverlaters

¹ <http://www.vdab.be/trends/schoolverlaters.shtml>

- Handel – 109 schoolverlaters
- Sport – 56 schoolverlaters
- Lichaamsverzorging – 48 schoolverlaters

Figuur 7: Aantal Kempense schoolverlaters per studiegebied op 30 juni 2011, aantal werkzoekende schoolverlaters op 30 juni 2012 en hun werkervaring dat jaar (bron: VDAB – verwerking RESOC Kempen)

5 Nog een hele weg te gaan op vlak van levenslang leren

Vlaanderen heeft in het Pact 2020 tot doel gesteld dat 15% van de 25 tot 64 jarigen deelneemt aan opleidingen. Deze doelstelling over levenslang leren wordt opgevolgd via de Europese Arbeidskrachten Enquête. Hierdoor zijn er enkel gegevens beschikbaar op het Vlaamse niveau en niet op RESOC of provinciaal niveau. Helaas moeten we voor Vlaanderen vaststellen dat de doelstelling van 15% nog lang niet in het verschiet ligt. In 2012 deed 6,8% van de 25 tot 64 jarigen aan levenslang leren. Bovendien daalt het percentage de laatste jaren. Op dat vlak dus nog heel wat werk!

6 Levenslang leren voor een sterke loopbaan

Bijna 4.000 Kempenaren hebben in 2012 een opleiding bij VDAB of één van haar partners beëindigd. Al deze opleidingen dienen ter versterking van de cursist op het vlak van zijn of haar loopbaan. Meer dan 3.500 van hen was werkzoekende, een kleine 100 zijn werkenden en iets meer dan 300 zijn leerlingen uit het onderwijs.

Kijken we naar de sectoren dan kenden vooral de opleidingen binnen de social profit en in de tertiaire sector veel succes in de Kempen, met meer dan 1.000 beëindigde trajecten in 2012. Zoomen we meer in naar de beroepsopleidingen dan is de top vijf:

- bediende (607 cursisten)
- verpleegkundige (512 cursisten)
- zorgkundige (328 cursisten)

- opvoeder (256 cursisten)
- vrachtwagenbestuurder (177 cursisten)

Ook opleidingscheques geven een beeld van de deelname van Kempenaren aan levenslang leren. Opleidingscheques verlichten de factuur voor een arbeidsgerichte vorming of loopbaanbegeleiding en een daaruit voortvloeiende opleiding. In 2012 zijn er 9.158 aanvragen voor opleidingscheques goedgekeurd voor de Kempen. Bij meer dan 1/3de van de aanvragen wordt 'andere' opgegeven als cursus, waardoor het moeilijk is te schatten is over welke soorten opleidingen het gaat. Hierbij vindt u een overzicht van de intenties bij het aanvragen van de opleidingscheques voor de Kempen in 2012:

Andere	36%
Talen	21%
Informatica/bureautica	20%
Technische opleiding	15%
Bedrijfseconomische opleiding	6%
Administratieve taken	2%
Loopbaanbegeleiding	1%
Ik weet het nog niet	1%

60% van de opleidingscheques werden aangevraagd door vrouwen. Een kwart van de aanvragers was jonger dan 30 jaar, 18% ouder dan 50 jaar, dit is vergelijkbaar met het Vlaamse gemiddelde. Laaggeschoolden maken het minst gebruik van opleidingscheques. 14% van de aanvragers was laaggeschoold, 44% middengeschoold en 42% hooggeschoold². Toch maken in de Kempen gemiddeld meer laag- en middengeschoolden gebruik van opleidingscheques. In Vlaanderen was 13% van de aanvragers laaggeschoold en 38% middengeschoold.

Afkortingen

ASO	Algemeen secundair onderwijs
BSO	Beroepssecundair onderwijs
BuSO	Buitengewoon beroepssecundair onderwijs
DBSO	Deeltijds beroepssecundair onderwijs
HBO5	Hoger beroepsonderwijs
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KSO	Kunstsecundair onderwijs
NT2	Nederlands tweede taal
RESOC	Regionaal sociaaleconomisch overlegcomité
ROP Leren en Werken	Regionaal overlegplatform leren en werken
TSO	Technisch secundair onderwijs
VDAB	Vlaamse dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding

² Laaggeschoold: max. diploma 2e graad secundair onderwijs
Middengeschoold: 3e en 4e graad secundair onderwijs
Hooggeschoold: hoger beroepsonderwijs, professionele en academische bachelor en master